

DARBININKAS

Vol. LXXXVII, Nr. 7 (17)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

July - Liepa, 2003

ONA GALVYDAITĖ - BAČKIENĖ 1907 - 2003

Nekrologas

Šių metų birželio 19 dieną, eidama 97-uosius metus, į Dangiškojo Tėvo namus iškeliavo Ona Galvydaitė-Bačkienė.

Onos ilga ir nuostabi gyvenimo kelionė atskleidžia ją kaip brandžią asmenybę, uolią katalikę, aktyvią visuomenininkę, Lietuvos diplomatinės šefo dr. S. A. Baččio žmoną, pagalbininkę bei motiną, įdiegusią meilę Dievui ir Tėvynei abiem sūnams – ambasadoriui Ričardui Stasiui ir J. Em. Kardinolui Audriui Juozui.

Ona Bačkienė puikiai suprato save, kaip krikščioniškos šeimos židinio puoselėtoją ir ugdytoją, ji kalbėjo: “Šeima yra gražiausia Dievo dovana žmonėms. Ji, šeima, yra žemė, kurioje bręsta nauji dainai, yra pirmoji meilės apraiška. Bet meilei, kaip ir laisvei palaikyti yra reikalingas didelis pasiaukojimas, nesuinteresuotas jautrumas gėriui... Vaikas ateina į pasaulį meilės dėka, kurią tėvas ir motina turi iš amžinybės...”

Būdama diplomato žmona, velionė dalyvavo visuomeninėje veikloje, kurioje pirmiausia išryškėdavo jos meilė Tėvynei Lietuvai. Nuo pat jaunystės a.a. Ona įsijungė į ateitininkų veiklą, buvo lietuvybės diegėja Žemaičių Naumiesčio evangelikų pradžios mokykloje, nuolat garsinusi Lietuvos vardą tarptautiniuose susitikimuose, diplomatinuose priėmimuose.

A.a. Ona Galvydaitė-Bačkienė gimė 1907 m. gegužės 25 d. Utenos apskrityje, Užpalių miestelyje. Mokėsi Utenos “Saulės” gimnazijoje. Aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje. 1926 m. baigė Panevėžio Mokytojų seminariją ir dirbo pedagoginį darbą Žemaičių Nau-

miesčio evangelikų pradžios mokykloje. 1927 m. įkūrė ir iki 1930 m. vadovavo Lietuvių katalikų draugijos Ž. Naumiesčio skyriui. 1933 m. su dr. Stasiu Antanu Bačkiu sukūrė šeimą, 1934 m. susilaukė sūnaus Ričardo, o 1937 – Audrio Juozo.

Kartu su vyru 1938 m. išvyko į Paryžių, kur 1940-1944 studijavo Vokiečių kalbos institute. Paryžiuje Ona įsijungia į lietuvišką veiklą ir 1948-1958 m. buvo išrinkta Prancūzijos lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininke. 1947 m. atstovauja Lietuvą Visuomeninio ir socialinio moterų susivienijimo rengiamame III-ajame

kongrese. Tais pačiais metais įsijungia ir į Pasaulinį motinų sąjūdį, o nuo 1953 – tampa sąjūdžio tarybos nare.

1960 m. persikelia į Lietuvos pasiuntinybę Washingtone. 1976-1987 m. dirba reikalų patikėtinio raštvede pasiuntinybėje. Skaito paskaitas, rengia priėmimus, bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje – rašo straipsnius “Ateityje”, “Naujojoje Vaidilutėje”, “Moteryje”, “Drauge”.

1989 m. su vyru

sugrįžta į Paryžių, o nuo 1993-ųjų atvyksta ir apsigyvena Vilniuje.

A. a. Ona Bačkienė artimųjų bei ją pažinojusių žmonių atmintyje išliks mylinti ir rūpestinga, darbšti ir pamaldi. Teranda jos tauri širdis Viešpaties namuose poilsį ir ramybę.

Velionė Ona Galvydaitė-Bačkienė buvo pašarvota Šv. Jonų bažnyčioje. Atsisveikinimas įvyko birželio 20 d. Birželio 21 d. palaidota Antakalnio kapinėse.

Vilniaus Arkivyskupijos Kurija

Baltuosiuose Rūmuose priėmimo metu (iš k.): dr. Stasys A. Bačkis, Ona Bačkienė, Nancy Reagan ir JAV prezidentas Ronald Reagan

Livykiai Lietuvoje

Pastaraisiais metais Lietuvos ūkiui sparčiai augant ir išsiliesiant į Europos Sąjungos ekonominę erdvę, suaktyvėjo investavimas mūsų šalyje. Pernai materialinės investicijos į Lietuvos ūkį sudarė beveik 8 mlrd. LT ir buvo didžiausios per visą nepriklausomybės laikotarpį. Kompanijos "Ernst & Young" parengtoje naujausioje Europos investicijų apžvalgoje teigiama, kad Lietuvoje pernai paskelbta 20 užsienio investicinių projektų, tuo tarpu 2001 m. jų buvo tik 17. Lietuva per metus patraukiausių investicijoms teritorijų sąrašą pasistūmėjo per 9 vietas į viršų ir tapo 15-ta pagal patrauklumą investicijoms pasaulio šalimi, tuo tarpu 2001 m. ji užėmė 24 vietą. Tiesioginių užsienio investicijų (TUI) viename lietuviui teko 207 JAV dolerių, dar prieš metus jų viename gyventojui buvo 126 JAV doleriai. Lietuva šiemet stipriai aplenkė iki šiol tarp Baltijos šalių pirmavusius estus, kuriems šiemet TUI viename gyventojui teko 136 JAV dol. Vien 2003 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos teritorijoje investuota 1362,2 mln. LT, tai yra 5,1% daugiau nei per tą patį 2002 m. laikotarpį. Statistikai ši augimą sieja su didėjančia statybų sparta – investicijos pastatų ir statinių statybai ir remontui išaugo beveik 17%. Tuo tarpu investicijos ilgalaikiam turtui įsigyti sumažėjo 4,5%. TUI struktūra pagal ekonomikos veiklas ir šalis 2003 m. pradžioje liko panaši kaip ir anksčiau, o didžiausių investuotojų penketukas per metus taip pat nepakito. Danijos investicijos į Lietuvos ūkį sudarė 17,2% visų tiesioginių užsienio investicijų, Švedijos – 15,3%, Estijos – 11,7%, Vokietijos – 9,6% ir JAV – 8,7%.

Respublika

Į NATO stojanti Lietuva ketina mažinti kariuomenę, bet didinti jos profesionalumą. Birželio 16 d. Seimo priimtas įstatymas dėl principinės kariuomenės struktūros numato, jog iki 2008 metų krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių karių ir aktyviojo rezervo skaičius bus sumažintas nuo 22 tūkst. iki 17 tūkst. Kariuomenė bus mažinama aktyviojo rezervo ir privalomosios tarnybos karių sąskaita. Planuojama iki 2008 m. šauktinių skaičių sumažinti nuo 4,5 iki 2 tūkst., aktyviojo rezervo – nuo 9 iki 6,5 tūkst., tačiau mažinant šauktinių skaičių, bus didinamas vyresniųjų karininkų skaičius. Generolų ir admirolų skaičių iki 2008 metų numatoma padidinti nuo 4 iki 7, pulkininkų ir jūros kapitonų – nuo 30 iki 40, pulkininkų leitenantų ir komandorų – nuo 105 iki 120, majorų ir komandorų leitenantų – nuo 300 iki 350. Vyresniųjų karininkų skaičiaus didėjimas susijęs su Lietuvos įsipareigojimais deleguoti atstovus darbui NATO štabuose.

BNS

Prezidentūra gavo Vatikano patvirtinimą, kad popiežius Jonas Paulius II-asis priims prezidentą Rolandą Paksą. Popiežiaus ir R. Pakso susitikimas planuojamas spalio 2 dieną. Vatikano laiške, kurį Prezidentūrai perdavė Lietuvos ambasadorius prie Šventojo sosto, rašoma, kad susitikimo pradžioje vyktų privatus prezidento ir popiežiaus pokalbis, vėliau Jonui Pauliui II būtų pristatyta R. Pakso žmona Laima, jei ji vyktų į Vatikaną, kiti Lietuvos delegacijos nariai. R. Pakso savo rinkimų programoje yra pažymėjęs, kad yra praktikuojantis katalikas. Pasak prezidento patarėjo užsienio politikos klausimais A. Medelinsko, dabar, kai paaiškėjo susitikimo Vatikane data, bus siekiama surengti R. Pakso pokalbius ir su Italijos vadovais. Šiais metais yra minimos 10-osios Jono Pauliaus II-ojo viešnagės Lietuvoje metinės. 2001 m. atlikto Lietuvos gyventojų surašymo duomenimis, dauguma Lietuvos gyventojų – 2,752 mln. – nurodė esą Romos katalikai. Tai sudaro 79% Lietuvos gyventojų.

BNS

Šiais metais į Lietuvą grįžtančių politinių kalinių ir tremtinių butams pirkti skirta milijonas litų. Vyriausybė 14-ai savivaldybių paskirstė biudžeto lėšas, skirtas grįžtančių į Lietuvą reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių butams pirkti. Už šias lėšas planuojama nupirkti per 932 kv. metrų bendro gyvenamojo ploto. Lėšos skirtos toms savivaldybėms, kuriose įregistruota daugiausia grįžtančių į Lietuvą politinių kalinių ir tremtinių šeimų, laukiančių butų. Vasario 1 dienai įregistruotos 856 grįžtančių į Lietuvą politinių kalinių ir tremtinių šeimų, kurioms reikia išnuomoti gyvenamąsias patalpas. Daugiausia – 476 šeimos – įregistruotos Vilniaus miesto savivaldybėje. Kaune butų laukia 105 šeimos, Klaipėdoje – 113, Šiauliuose – 18, Marijampolėje – 8, Alytuje – 7, Panevėžyje – 6 šeimos. Savivaldybės, kurioms bus pervedamos lėšos, pirs butus ir nuomos pagrindais suteiks juos grįžtantiems asmenims.

BNS

Finansinė valstybės parama užsienyje mirusių ar žuvusių Lietuvos piliečių palaikų pargabenimui negalės viršyti 4 tūkst. litų. Tai posėdyje nustatė Vyriausybė, patvirtinusi valstybės finansinės paramos užsienyje mirusių ar žuvusių Lietuvos piliečių palaikams pervežti į Lietuvą teikimo taisykles. Vyriausybė numatė, kad pinigine parama palaikų pervežimui negali viršyti 32 minimalių gyvenimo lygių (šiuo metu vienas MGL – 125 Lt), o už tokios paramos teikimą yra atsakingos savivaldybės. Finansų ministerija kas ketvirtį kompensuoja joms susidariusias išlaidas. Materialinė pagalba nukentėjusiems užsienio valstybėse piliečiams bus teikiama tik išimtiniais atvejais ir tik tada, kai nėra jokių galimybių gauti šią pagalbą iš kitų šaltinių. Materialinė pagalba bus teikiama piliečiui staiga susirgus, susižalojus, būtinajai medicinos pagalbai suteikti, taip pat nukentėjus dėl įvykdyto nusikaltimo ar kito teisės pažeidimo, kelionės grįžti į Lietuvą išlaidoms padengti.

BNS

Istorinis žvilgsnis į LIEPOS 4-ąją

Kiekvienų metų liepos 4-ąją amerikiečiai atsigręžia į istoriją, kuri padėjo pamatus dabartiniams Jungtinių Amerikos valstijų valstybingumo principams, tapusiems kelrodžiu demokratiniams valstybėms.

1776 metų sausį Thomas Paine parašė pamfletą "Common Sense", kuriame jis klausė, kaip žmonės gali kovoti prieš karalių ir tuo pačiu atvirai pripažinti lojalumą jam? Kompromisų dienos baigėsi ir tokiam didžiuliui kontinentui – Šiaurės Amerikai, tapo lemta būti laisvų žmonių namais. Tūkstančiai skaitė šias eiles, pasisemdami visiško atsiskyrimo nuo Didžiosios Britanijos idėjas.

1776 metų pavasarį N. Carolina valstija pirmoji paskyrė savo delegatus į Kongresą Nepriklausomybei paskelbti, o Virginia valstijoje buvo nuspręsta jos delegatams turėti ir savo pasiūlymus. Taip 1776 m. gimė dramatiškas Richard Henry Lee sprendimas, deklaruojantis, kad Jungtinės Kolonijos yra ir turi teisę būti nepriklausomomis nuo Britų Karūnos.

Liepos 2 d. ši rezoliucija buvo priimta ir prasidėjo debatai dėl Thomas Jefferson deklaracijos, metančios kaltinimus Karaliui George III-čiajam. Vienas iš kaltinimų – "vergijos ir prekybos vergais" buvo atmestas, pasipriešinus pietinėms vergvaldžių kolonijų atstovams.

Liepos 4 d. Nepriklausomybės deklaracija buvo priimta ir nuspręsta surašyti ją ant odos, kai kuriems Kongreso nariams pasirašius vėliau. Tai buvo negrįžtamas ryžtingas žingsnis į laisvę, nors iki jos buvo toli.

Deklaracija padėjo pagrindus Amerikos supratimui apie valdžią ir nustebino pasaulį keliom, atrodytų paprastom, tačiau ilgos žmonijos istorijos subrandintom idėjom apie tai, kad Dievas sukūrė visus žmones lygiais, suteikdamas jiems teisę į gyvenimą, laisvę ir laimės siekimą. Valdžia yra skirta užtikrinti šioms teisėms, ir jei ji to nedaro, žmonės turi teisę išrinkti naują valdžią. Šie teiginiai tapo naujų vyriausybių valstijose kelrodžiu.

Patrankų šūviai ir raiteliai išnešiojo šias žinias ir generolo Washington perskaityti Nepriklausomybės deklaracijos žodžiai savo kariams sustiprino jų dviasią ir ryžtą kovai.

Deklaracija dabar saugoma helio pripildytame inde Nacionaliniuose Archyvuose Washington, D.C., o amerikiečiai švenčia savo reikšmingiausią valstybės šventę – Liepos 4-ąją.

Ir šiomet, kaip iki šiol, visuose Amerikos miestuose sproginės fejerverkai, o žmonės džiaugsis švente, kurios idealai metai iš metų ne išnyko, o atvirksčiai – augo, stiprėjo, nes gynė žmogaus teises ir laisvę.

Kai buvo Amerikos nepriklausomybės šimto metų sukaktis, prancūzų tauta dovanojo Amerikai Laisvės statulą. Amerikos jaunimas surinko aukas tik jos pjedestalui pastatyti. O tas pjedestalas didžiulis – su muziejaus salėmis.

Ant pjedestalo šono, prie Laisvės statulos kojų, yra iškaltas imigrantės eilėraštis, kurio turinys yra maždaug toks: "Ateikite pas mane visi vargstantieji, aš jus priglausiu. Palikite savo ašaras man, savo vargą man ir keliaukite į šalį, kur kiekvienas yra laisvas. Aš saugosiu jūsų laisvę."

Tie žodžiai dar ir dabar yra visiems brangūs, dar ir dabar vilioja naujus imigrantus. Amerikos Laisvės statulos žibintas tapo nauju laisvės simboliu. Jį mato visi pavergtieji.

Amerika pasiliko ištikimiausia laisvės gynėja, kuri padeda tautoms įtvirtinti nepriklausomybę. Amerika kariavo dėl kitų tautų laisvės.

Todėl Liepos 4-oji yra ne tik Amerikos nepriklausomybės šventė, bet ir viso pasaulio žmonių, kurie siekia laisvės ir teisingumo. Ir šiandien Amerikos žibintas stiprina visus. Šios didžiosios laisvės šventės proga sveikiname Ameriką ir sakome: "Tegu Dievas laimina Ameriką!"

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

2003 m. gegužės 28-30 d. Vilniaus arkivyskupijos Trinalopolio rekollekcijų namuose vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Posėdyje dalyvavo dešimt Lietuvos vyskupų ir apaštalinis nuncijus arkivyskupas Peter Stephan Zurbriggen.

Posėdžio metu vyskupai nutarė, kad Lietuvoje, vykdam Vatikano II Susirinkimo nuostatas, bus įvesta nuolatinio diakonato tarnystė, kuri gali būti suteikiama ne tik celibato besilaikantiems, bet ir susituokusiems brandesnio amžiaus vyrams. Diakonų pašaukimas – pagelbėti vyskupams ir kunigams, bei tarnauti tikinčiųjų bendruomenei. Jiems rankos yra uždedamos "ne kunigauti, bet tarnauti". (*Lumen gentium*, 29). Nuolatinio diakonato tarnystės įvedimas neturi būti skubinamas. Buvo svarstomos teologijos dėstymo Lietuvos aukštosiose mokyklose ir auklėjimo programų seminaruose sustiprinimo galimybės. Vyskupai patvirtino, kad visi šiemet į seminarijas stojantys jaunuoliai privalės papildomai pasirengti studijoms, dalyvaudami propedeutiniame kurse. Kursai vyks Senuosiuose Trakuose, Šiluvoje ir Žemaičių Kalvarijoje. Liturgijos komisijos pirm. Telšių vyskupas Jonas Boruta, SJ, pristatė naujus šventimų ir atgailos sakramento liturginius apeigynus ir laidotuvių apeigyno papildomą skyrių apie kremacijos apeigas. Vyskupų Konferencija patvirtino pristatytus apeigynų tekstus, kurie bus siunčiami Šventajam Sostui aprobuoti.

Vyskupai svarstė efektyvesnio naudojimosi katalikiškomis žiniasklaidos priemonėmis galimybes. Konferencija nusprendė sustiprinti Katalikų interneto tarnybą.

Buvo aptartas pasirengimas rudenių vykstantiems šventiniams renginiams. Rugsėjo mėn. bus minimas popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmetis, o spalio 2-5 d. Vilniuje vyks Europos vyskupų konferencijų pirmininkų plenarinis posėdis.

*Lietuvos Vyskupų
Konferencijos sekretoriatas*

TIK LIEPSNELĖ MAŽYTĖ

Tėv. Leonardo Andriekaus, OFM, autobiografija

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, mirė 2003 m. gegužės 19 d. Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT. "Darbininko" birželio numeryje įdėjome Pauliaus Jurkaus parašytą trumpą nekrologą. Velionis jau 1993 m. buvo parašęs ilgesnę savo autobiografiją, skirtą Lietuvoje išleistai Lietuvių rašytojų autobiografijų knygai, kurią išleido Rašytojų sąjunga. Jis tą autobiografiją 1996 m. rugpjūčio 1 d. atsiuntė "Darbininko" redakcijai su prašymu, kai ateis laikas, ją išspausdinti. Dabar vykdomė velionio prašymą.

Red.

Galvęs kvietimą parašyti savo autobiografiją, pagalvojau, kad ji yra jau parašyta ir 1991 m. jau paskelbta. Tai mano eilėraščių rinktinė "Pasilikau tik dangų mėlyną", kurią išleido "Vaga" Vilniuje. Juk tenai išreikšti visi mano jausmai, polėkiai, džiaugsmas bei nusivylimai, patirti gana ilgoje gyvenimo kelionėje. Rinktinėje pasakyta, ką mylėjau, ko nemėgau, kam skyriau savo žemiškąją egzistenciją. Ta rinktinė – tai tikra mano sielos enciklopedija. Nežinau, ką begalėčiau pridėti, nes autobiografijos labiausiai remiasi vidumi – ne išore. Išorė, arba faktai bei įvykiai, priklauso biografijai, kurią rašo kiti. Autobiografija gi yra vieša išpažintis. Savo atveju, nedaug tegaliu pridėti prie to, kas jau "išpažinta" rinktinėje – "Pasilikau tik dangų mėlyną".

Pats pavadinimas liudija, kad rinktinės autorius, sekdamas šv. Pranciškų Asyžietį, gyvenime stengėsi puoselėti neturtą. Vienuolio pranciškono idealas kaip tik būtų viską atiduoti kitiems, o sau nepasilikti nieko, mėlynas dangus gi išreiškia nuostabiai poetišką pastogę, kurioje neapribotas keturiomis sienomis, žmogus, gali giedoti su paukščiais, klestėti su gėlėmis, siūbuoti su medžiais... Juk taip ir darė šv. Pranciškus Asyžietis, tas viso pasaulio mylimas poetas-atgailautojas, kurio mes esame tik blankūs atšvaitai. Bet tai nereiškia, kad ir šių laikų Asyžiečio sekėjas nenorėtų šviesti kitiems ir, optimistiškai nusiteikęs, keliauti per šį liūdesių aptemdytą pasaulį. Savo eilėraštyje "Liepsnelė" šitaip išsireiškiau: "Aš esu tik liepsnelė mažytė, atplavenus blykstelt laikinai". Tuo lyg primenama dvasininko kaip žmogaus ribotumas ir antgamtinės pagalbos būtinybė, jei norima ką nors žymesnio atlikti. Juk taip sunku atrasti raktą į žmogaus sielą, kuri dažnai nuskurdinta ateizmo, moralinio pasimetimo, abejonių, nusivylimų... Iš religijos dažnai laukiama sensacijų, panašiai kaip iš astronomijos, medicinos, chemijos – vis naujų atradimų.

Įdomu, kokią įspūdį šiandien paliktų šv. Pranciškus Asyžietis, jei sugrįžtų pas mus? Kaip jis prabiltų į dvidešimtojo amžiaus žmogų, kaip jį guostų, kokia šviesa apsuptų... Ar Šventasis jį bepajėgtų pasukti į tiesą, gerį, džiaugsmą, ramybę, kokius metodus naudotų? Ar bedarytų įspūdį Asyžiečio neturtas šio meto žmonijai, dažniausiai vargstančiai nuogiausiam skurde? Tai klausimai, į kuriuos beveik neįmanoma atsakyti. Savo atveju, rašydamas šią biografiją, dar aiškiai nežinau,

ar gyvenime tikrai buvau bent "liepsnelė mažytė", nors labai norėjau būti. Tai galės pasakyti kiti.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM

Gimiau naktį – prieš aušrą

Stebėdamas savo gyvenimą kitu žvilgsniu, matau, kad gimiau ir gyvenau labai tragiškais laikais. Beje, kadaise idomu buvo patirti, jog į pasaulį atėjau nakties metu – prieš aušrą. Savo eilėraštyje "Paslaptingas raštas" šį įvykį paaiškinau tuo, kad Visagalis buvo lemta, jog atvėręs akis, pirmiausia išvysčiau "pritemdytą visatos veidą". Tada jį tik trumpą valandėlę pritemdė naktis, kurią tuojau nugalėjo aušra. Visa tai turi bent simbolišką prasmę ir derinasi su tikrove. Mat nuo pat vaikystės man gilų įspūdį darė naktis, tarytum kokiu gečulu uždengdama pasaulį. Tačiau tas gedulas visuomet atrodė toks artimas, raminantis ir visiškai nestumiantis į liūdesį. Iš tikrųjų žvaigždėtas dangus juk gal labiau negu saulėta diena atveria Dievo kūrybos didybę. Tai dieviškų paslapčių labirintas, kurio niekad neapreps žmogaus protas. Tik jautresnė siela naktim gyviau pajus visatos pulsą. Tasai gimimas naktį gal kiek nulėmė, kad mano eilėraščiuose tiek daug kalbama apie žvaigždes, tamsą ir aušrą. Tegul tai būna tik šiaip sau spėliojimai, bet jie nesipriešina tikrovei.

Gimti buvo lemta Pirmojo pasaulinio karo ugnyje. Kaip nuostabu, kad Visagalis įžiebė gyvybę manyje tada, kai aplink geso milijonai kitų gyvybių. Neįmanoma besužinoti, kiek tarp mirusiųjų kare buvo genijų, kurie galėjo praturtinti žmoniją mokslais bei menais. Mane visą amžių jaudina tos kruvinos gimimo aplinkybės ir verčia giliau jausti atsakomybę už savąją egzistenciją. Taip pat ir dėkoti Dievui už visų brangiausią dovaną – gyvenimą.

Panašiai ir augant, aplinkui siautėjo baisios negerovės. Su mano gimimu sutampa ir žiauriausio komunizmo pradžia. Man išvystant pasaulį, Rusijoje kilo radikalių bedievybės ir iki tol nematytų žiaurijų potvynis, netrukus užliedamas ir Lietuvą. Tai jau Antrasis pasaulinis karas, nusinešęs net daugiau gyvybių už pirmąjį.

(bus daugiau)

SOFIJOS PLECHAVIČIENĖS paroda

Sofija Plechavičienė, neseniai persikėlusį gyventi iš savo privačios rezidencijos į St. Cabrini slaugos namus, rengia savo dabartinių ir anksčiau paveikslų parodą, kuri įvyks š. m. liepos 2 – rugpjūčio 9 dienomis. Ji vyks St. Cabrini Home, 115 Broadway, Dobbs Ferry, NY; parodą galima lankyti nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Paveikslai bus išstatyti pirmo aukšto *Reception Room*. Oficialus parodos atidarymas – liepos 9 d. 2–4 val. popiet. Visi kviečiami.

Sofija Lisieckaitė-Plechavičienė gimė 1910 m. rugsėjo 26 d., Spyglių dvare, Užvenčio vlsč. Baigusi vidurinę mokyklą Lietuvoje, studijavo Vienos *Kunstakademie* Austrijoje, vėliau studijas tęsė *Academie Royale Des Beaux-Arts et Ecole Des Arts Decoratifs* Briuselyje, 1937 gaudama diplomą. Tais pačiais metais ištekojo už dr. Leonardo Plechavičiaus (gen. Povilo Plechavičiaus brolio), užaugino sūnų Ignacą (mirusį 1998 m.) ir dukterį Gražiną (gyv. Mt.

Kisco, NY). Dr. Leonardo Plechavičiaus jauna šeima, drauge su Sofijos motina Klementina Lisieckiene, 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1949 m. imigravo į JAV, pirmiausiai apsigyveno Milford, DE, vėliau persikėlė į Yonkers, NY, kur dr. L. Plechavičius nuo 1955 m. užsiėmė gydytojo ir chirurgo praktika iki savo mirties 1974 m. Gyvendama Yonkers, ant Hudsono upės pakrantės, Sofija sukūrė daug portretų, peizažų ir natūrmortų. Studijos Europos meno mokyklose Sofijai padėjo išvystyti savitą klasikinį meno stilių. Ypatingai pasižymėjo kaip portretistė.

Neseniai Alkos muziejuje Telšiuose, kur Plechavičiai gyveno paskutinius keleris metus prieš pasitraukdami iš Lietuvos, buvo „atrasta“ jos 30 aliejinės tapybos darbų ir apie 100 piešinių. Kilo susidomėjimas daili-

Sofija Lisieckaitė-Plechavičienė

ninke ir planuojama surengti tų kūrinių parodą Vilniuje dar šiais metais.

Nors senatvė yra paveikusi ir Sofiją, tačiau jos entuziazmas ir meilė menui spinduliuoja jos akyse ir jos švelnioje sieloje dar ir šiandien.

Šalia jos originalių paveikslų, parodoje bus išstatytos ir kopijos (prints) jos Lietuvoje paliktų ankstyvųjų kūrinių.

Lietuviai meno mėgėjai kviečiami aplankyti šią parodą. Būsime maloniai nustebinti Sofijos Plechavičienės klasikinio grožio kūrinių.

G.A.

Š. m. gegužės 8 d. JAV Senatas vienbalsiai (96 balsais) patvirtino NATO plėtrą ir priėmimą į NATO sekančių valstybių: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Bulgarijos, Rumunijos, Slovakijos ir Slovėnijos. Prezidentas George W. Bush tos dienos popietėje sukvietė viršminėtų valstybių ambasadorius bei atstovus vaisėms į Baltųjų Rūmų East Room, kur pranešė šią džiugią naujieną. Lietuvių delegacija buvo pati skaitlingiausia.

Iš kairės: Audronė Pakšienė (Virginia valst.), dalinai matosi Viktoras Stankus (Ohio), Lietuvos parlamentaras Gediminas Kirkilas, LR ambasadorius Vygaudas Užackas, ambasadorius NATO reikalams Giedrius Čekuolis, JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkė Regina Narušienė (Illinois), Andrius Anušis (Michigan), LR garbės konsulė Ingrida Bublienė (Cleveland, OH), Saulius Anušis (Michigan), Jonas Urbonas, Amerikos lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas (Michigan)

Jono Urbono nuotr.

JAV LB Kultūros taryba praneša

2003 m. premijoms skirti yra sudarytos šešios komisijos. Visuomenė prašoma siūlyti kandidatus komisijų pirmininkams:

Muzikos premijai – pirm. Angelė Nelsienė, 1415 Vista Del Mar Dr., Fullerton, CA 93631.

Žurnalistų premijai – pirm. Gražina Kriaučiūnienė, 1816 Tecumseh River Rd., Lansing, MI 48906-3823.

Teatro premijai – pirm. Algimantas Žemaitaitis, 1114-12th St., Apt. 101, Santa Monica, CA 90403.

Dailės premijai – pirm. Dalia Šlenienė, 12421 Archer Ave., Lemont, IL 60434.

Radio premijai – pirm. Raimundas Kiršteinas, 229 Nester St., Rochester, NY 14621.

Tautinių šokių mokytojos – pirm. Nijolė Pupienė, 7355 S. Whipple St., Chicago, IL 60629.

(nukelta į 14 psl.)

Mirusieji

Joana ABRAMIKAITĖ-VAIČIULAITIENĖ

Joana Abramikaitė-Vaičiulaitienė po trumpo ligos mirė 2003 metais balandžio 7 d., sulaukusi 82 metų amžiaus. Gyveno Bethesda, MD.

Gimė Lietuvoje, Kėdainių apskrityje, jauniausia devynių vaikų šeimoje. Augo ir mokėsi Kaune, 1938 m. baigė "Aušros" mergaičių gimnaziją. Žaidė krepšinį ir keliauvo po Europą su Lietuvos moterų komanda. Pradėjo studijuoti

Joana Abramikaitė-Vaičiulaitienė

Vytauto Didžiojo Universitete Kaune. 1944 m. pasitraukė į Austriją, karui pasibaigus tęsė studijas Innsbrucko universitete, vėliau persikėlė į Freiburgo universitetą Vokietijoje. 1948 m. emigravo į JAV, ištekėjo už rašytojo Antano Vaičiulaičio. Iki pensijos 26 metus dirbo Kongreso Bibliotekoje Washingtone, D.C. Mirus vyrui 1992 m., rūpinosi ir tvarkė jo archyvą, kurį vėliau paaugojo Maironio lietuvių literatūros muziejui Kaune. Lietuvoje dar įsteigė Antano Vaičiulaičio premiją jauniems rašytojams. Buvo didelė patriotė, domėjosi ir sekė Lietuvos kultūrinį ir politinį gyvenimą. Priklausė Washingtono LB, moterų klubui, BALFui, rėmė lietuvišką veiklą, organizacijas ir labdarą. Ilgametė nuoširdi "Darbininko" bičiulė ir rėmėja.

Dideliame liūdesyje liko dukros: Danutė Nourse, Joana Slavikienė ir Aldona DeBold su šeimomis; giminės, artimieji ir draugai Lietuvoje, JAV ir kitur. Atsisveikinimas įvyko balandžio 11 d. Washingtone, o mišios velionės parapijoje balandžio 12 d. Velionės palaikai palaidoti birželio 29 d., Vilkaviškio kapinėse, šalia jos vyro a. a. rašytojo Antano Vaičiulaičio.

Joanos Vaičiulaitienės atminimui įsteigtas memorialinis fondas, skiriamas Maironio lietuvių literatūros muziejui Kaune. Čekius ir auksas siūsti: "Joana Vaičiulaitis Memorial Fund", c/o Mrs. Aldona DeBold, 17812 Overwood Dr., Oleny, MD 20832.

Teresė Landsbergienė

Worcester, MA

Anelė MASKELIŪNIENĖ

Pavasario gėlių žydėjime gegužės 24 d. Hubbard Regional Hospital mirė **Anelė Bendoraitytė-Maskeliūnienė**, sulaukusi 77 metų amžiaus. Gimė Kybartuose gausioje šeimoje. Čia augo, mokėsi ir praleido pirmąsias pražydusios jaunystės dienas.

1944 m. vasarą Bendoraičių šeima, rusams okupantams grįžtant į Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją, kurią iš Kybartų pasiekti reikia tik peržengti skiriančią nuo Lietuvos sieną. Tačiau sugrįžti nepasisekė. Apsigyveno Vokietijoje įsteigtose pabėgėlių stovyklose. Ten, nors ir vargingose gyvenimo sąlygose, Aneliukė sukūrė šeimą su bendro likimo lietuviu Julium Maskeliūnu.

1949 m. atvyko į JAV. Gyveno įvairiose vietovėse, kol apsistojo Worcester, MA ir čia išgyveno 39 metus. Augino mažas dukreles, dirbo. Aneliukė įsijungė į kelias lietuviškas organizacijas: įstojo į Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopą, Trakų rinktinėje keliolika metų ėjo išdininkės pareigas, neprašyta atlikdavo įvairius darbus. Už veiklą, uolumą 1979 m. apdovanota Šaulių Žvaigždės medaliu. Priklausė ALRK Moterų sąjungai, taip pat ir Lietuvių Labdaros draugijai. 1973 m. pasitraukė poilsui. Netrukus pradėjo varginti įvairios negalės. Po kelių metų susirgo ir jos mylimas vyras Julius. Jis mirė 2001 m., palikdamas sunkiai sergančią žmoną Aneliukę dukrelių globoje. Jos su gilia meile ir pasiaukojimu visą gyvenimą rūpinosi savo Motinėle, kuri daugelį metų drąsiai, ryžtingai, niekada nesiskųsdama kovojo su visomis ligomis, nes gilus tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu ją stiprino, kol išėjo amžinam poilsui.

A. a. Anelė Maskeliūnienė buvo pašarvota Dirsas-Morin laidojimo namuose, kur gegužės 27 d. vakare Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa atsisveikino su bendros idėjos sese. Žodį tarė Trakų šaulių rinktinės vadas g. n. Algirdas Zenkus. Maldas skaitė kleb. kun. Ričardas Jakubauskas, susirinkusieji giedojo "Marija, Marija". Gegužės 28 d. atlydėta į Sv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Už jos sielą šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. klebonas. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Edith Roberts. Po mišių sugiedotas Lietuvos himnas. Išlydint iš bažnyčios skambėjo giesmė "Arčiau prie Dievo..."

Nulydėta į Notre Dame kapines. Prie kapo duobės maldas skaitė taip pat kun. klebonas, visi giedojo "Marija, Marija...". Dėjo ant a. a. Aneliukės karsto gėlių žiedelius, ne tik šeima, bet visi dalyviai ir su skausmu širdyse sakėme "iki pasimatymo", nes mes visi čia tik laikinai. Palaidota šalia savo vyro. a. a. Juliaus Maskeliūno, su

JAV LB XVII Tarybos rinkimų rezultatai

Gegužės mėnesio pradžioje (2003 m.) vyko JAV LB XVII-tos Tarybos rinkimai. Juose turėjo teisę balsuoti visi lietuvių kilmės asmenys sulaukę 18 metų amžiaus ir jų nelietuviškai sutuoktiniai. Taryba – tai vyriausias Lietuvių Bendruomenės organas, nustatantis jos veiklos gaires ir renkantis Krašto valdybos pirmininką. Šiuose rinkimuose balsavo 4,844 asmenys, 77 balsai atmesti, kaip negaliojantys. Buvo balsuojama visose 10 JAV LB apygardose ir išrinkta 60 Tarybos narių trejų metų kadencijai. Išrinktų skaičius atspindi toje apygardoje balsavusiųjų proporcinį skaičių.

BOSTON apygarda (349 balsai, dabartinėje Taryboje 5, išrinkta 5): Gintaras Čepas (308 – atsistatydino), Daiva Navickienė (247), Irena Veitienė (230), Jonas Stundžia (208), Česlovas Mickūnas (206), Andrius Jurskūnas (165).

CONNECTICUT apygarda (306 balsai, dabartinėje Taryboje 4, išrinkta 4): Vaiva Vėbraitė (237), Alfonsas Dzikas (221), Ses. Margarita Bareikaitė (212), dr. Dalia Giedrimienė (189), kandidatai – Laurynas Misevičius (137), Giedrė Stankūnienė (134).

FLORIDA apygarda (359 balsai, dabartinėje Taryboje 5, išrinkta 5): Genovaitė Treinienė (290), Vida Meiluvienė (286), Kęstutis Miklas (286), Dalia Augūnienė (278), Birutė Kočienė (221).

KRYŽKELĖS apygarda (261 balsas, dabartinėje Taryboje 2, išrinkta 3): Arvydas Urbonavičius (115), dr. Kęstutis Keblys (111), Kristina Jonyka (108), kandidatės – Danguolė Antanėlis-Hanson (97), Margarita Sidaravičiūtė-Hathaway (63).

MICHIGAN apygarda (347 balsai, dabartinėje Taryboje 6, išrinkta 4): Saulius Anužis (254), Vytautas Jonaitis (248), Andrius Anužis (244), Narimantas Udrys (244), kandidatai – Jonas Svera (234), Jonas Urbonas (201).

NEW YORK apygarda (334 balsai, dabartinėje Taryboje 3, išrinkta 4): Raimundas Šližys (208), Ramutė Česnavičienė (190), Laima Šileikis-Hood (183), dr. Giedrė Kumpikaitė (143), kandidatai – Kęstutis Bileris (108), Vytautas Čereška (69), Edmundas Adomaitis (51), Tomas Bliznikas (18).

OHIO apygarda (527 balsai, dabartinėje Taryboje 3, išrinkta 7): Rūta Gečienė (261), Janina Litvinienė (260), Rimvydas Tamošiūnas (227), Algis Gudėnas (185), Dalia Puškorienė (133), dr. Viktoras Stankus (129), Stepas Matas (118), kandidatai – Ričardas Širvinskis (70), Zita Maščinskienė (63), Horstas Žibas (60).

PIETRYČIŲ apygarda – I-as rajonas (475 balsai, dabartinėje Taryboje 7, išrinkta 6): Vytautas Maciūnas (354), Roma Krušinskienė (342), Teresė Gečienė (333), Donatas Skučas (300), Rimas Gedeika (292), Kazys Razgaitis (287), kandidatai – dr. Daumantas Matulis (271), Gintaras Buivys (249), Audronė Pakštienė (227).

PIETRYČIŲ apygarda – II-as rajonas (172 balsai, dabartinėje Taryboje 3, išrinkta 2): Julius Veblaitis (122), Rimantas Bitėnas (113), kandidatė – Loretta Stukas (89).

VIDURIO VAKARŲ apygarda – I-as rajonas (914 balsų, dabartinėje Taryboje 12, išrinkta 12): kun. Jaunius Kelpšas (722), Birutė Jasaitienė (628), dr. Petras Kisieličius (577), Juozas Polikaitis (574), Marija Remienė (520), Rimas Domanskis (514), Vaclovas Momkus (437), Danguolė Ilginytė (407), Birutė Vindašienė (398), Antanas Paužuolis (398), Kazys Laukaitis (385), Algis Kazlauskas (368), kandidatai – Jūratė Budrienė (354), Bronius Abrutis (345), Bronius Juodelis (306), Aušrelė Sakalaitė (288), Nijolė Nausėdienė (279), Ligija Tautkuvienė (268), Rita Šakenienė (253), Rūta Kuncienė (168), Irena Kirkuvienė (166).

VIDURIO VAKARŲ apygarda – II-as raj. (150 balsų, dabartinėje Taryboje 1, išrinkta 1): Birutė Vilutienė (150).

VIDURIO VAKARŲ apygarda – III-čias rajonas (181 balsas, dabartinėje Taryboje 3, išrinkta 2): Gediminas Damašius (140), Regina Narušienė (138), kandidatai – Rimas Sužiedėlis (93), Ramutis Plūra (71), dr. Raimundas Šilkaitis (53).

VAKARŲ apygarda (392 balsai, dabartinėje Taryboje 6, išrinkta 5): Antanas Polikaitis (333), Gediminas Leškys (325), Vytautas Vidugiris (310), Angelė Nelsienė (303), Juozas Pupius (289), kandidatai – Zigmas Viskanta (285), Giedrė Milašienė (225).

JAV LB XVII Tarybos Vyriausia rinkimų komisija

kuriuo kartu išgyveno 52 vedybinio gyvenimo metus. Ilsėkitės Viešpaties ramybėje!

Nuliūdę liko dukterys: Sabina M. Spratt su šeima, gyv. Worcester, MA, ir Nijola B. Price su šeima, gyv. Webster, MA; keturi anūakai, keturi proanūčiai, kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Maskeliūnų šeima laidotuvių dalyvius pakvietė pavakariams (nes Mišios buvo 1 val. p.p.) į Maironio parką pasidalinti netekties skausmu ir pabendrauti.

Janina Miliauskienė

Saulėgraža

A. Balbieriaus nuotr.

Žvilgsnis į J. Brazaitį ir jo darbus (3)

100 metų nuo jo gimimo (1903 m. gruodžio 9 d.) paminėti

VYTAUTAS VAITIEKŪNAS

(pradžia nr.5)

Prof. Juozas Brazaitis ir šio straipsnio autorius Vytautas Vaitiekūnas

Kai po 1926 gruodžio 17-osios perversmo respublikos prezidentu tapo Smetona ir 1927 dažnai lankydavosi provincijoje, Juozas jau buvo oficiozo atstovu prezidento anturaže. Iš tų gausių kelionių Juozas linksmai prisimindavo vieno Žemaitijos valsčiaus viršaičio sveikinamąją kalbą, sutinkant prezidentą:

- Pone, prezidente, - pradėjęs viršaitis, - mes jūsų jau seniai laukėme ir laukėme ir dabar, DEJA, sulaukėme...

Tarp 1922 ir 1942 mudviejų su Juozu susitikimai tebuvo atsitiktiniai ir reti. Vėl susibloškėva tik 1942, jei taip galima išsireikšti, po bendru rezistencijos stogu, rezistencijos prieš Lietuvos okupantą.

Kai dabar su Juozu negrįžtamai atsiskyręs iš kelerių metų perspektyvos bandau susumuoti savo su juo arti 40 metų palyginti glaudaus bendravimo ir bendradarbiavimo išgyvenimus bei įspūdžius ir jo kitų bičiulių liudijimus, peršasi išvada Juozą buvus didžiai dialektinę asmenybę, asmenybę, kurioje kryžiuosios prieštaros.

Rodos, kad nuo VI-osios klasės veik kiekvienas bendraklasė buvo prisegtas kokia pravardė – "nick-name". Daugiausia tos pravardės buvo literatūrinės, paimtos iš Donelaičio "Metų" ar iš kurio kito rašytojo raštų: Merčiukas, Drimelis, Catilina etc. Tik Juozui kažkodėl buvo prigijusi Mažiuko pravardė. Ir, va, tas klasės "Mažiukas" vėliau gyvenime ima ir prasikiša pro visus kitus bendraklasius.

Gimnazistų laikraščeliuose Juozas nebendradarbiavo. Ir, va, vėliau gyvenime pasireiškia kaip vienas iš labiausiai iškilių Lietuvos žurnalistų. "Židinio", "Naujosios Romuvos" žurnalų bendradarbis, "XX Amžiaus"

dienraščio redakcinio kolektyvo narys ir kukliu Servus pseudonimu sodrių vedamųjų autorius. Drauge su vėlesniu Sibiro kankiniu dr. Ignu Skrupskeliu, žuvusiu partizanų Julijonu Būtėnu Juozas iškėlė "XX Amžiaus" dienraštį į nepriklausomos Lietuvos laikrastinės kultūros viršūnę. Savo žurnalistinėmis savybėmis Juozas buvo artimai giminingas kitam įžymiajam Lietuvos žurnalistui – Antanui Smetonai. Toks pat jautrumas kalbos taisyklumui. Toks pat atidumas išsireiškimo stiliui. Toks pat žodžio sklandumas ir sakinio paprastumas. Toks pat minties ryškumas.

Gimnazijoje Juozas nei eilėraščių mergaitėm nerašė, nei gimnazistų vakarėliuose nedeklamavo, nei apskritai kokio pastebimo domesio dailiajam žodžiui neskyrė. Galbūt kad čia atsiliepė ir paties Juozo žyduojantis garso R ištartinimas. Bet, va, gyvenime Juozas pasirodė didelis poezijos ir apamai dailiosios literatūros mėgėjas bei vertintojas ir dailiojo skaitymo meno puoselėtojas. Subtilusis literatūrinio meno meistras rašytojas Antanas Vaičiulaitis apie Juozo literatūrinį indėlį šitaip išsireiškia: "Buvo jis lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas gimnazijoje, paskui dėstė universitete. Mokė ir dėstė šauniai. Mėgdamas visus menus ir turėdamas šaunų tradicinį skonį, savo darbo lauką jis pasirinko literatūrą. Mėgo ją kaip pedagogas, estetas, dailiojo žodžio vertintojas ir kaip mokslininkas, tyrinėtojas. Parašė eilę studijų. Bene žymiausia jo studija – apie Maironį..."

Ogi poetas Santvaras tvirtina, kad "Dailus skaitymas, dailus kalbėjimas... buvo asmeninė Juozo Brazaičio "silpnybė"... Jis su džiaugsmu "atrado" H. Kačinską, taip pat ilgainiui pradėjo žavėtis jaunos aktorės J. Rudzinskaitės deklamacijomis".

Tad, va, gyvenime Juozas ar tik nebus buvęs vienas pirmųjų dailiojo skaitymo meno skatintojų ir puoselėtojų. Henrikas Kačinskas labai pagarbiai tas Juozo pastangas prisimena.

Gimnazijos vaidinimuose Juozas nedalyvavo ir kokio susidomėjimo teatro menui nerodė. Bet, va, gyvenime, pasak Santvaro: "XX Amžiaus" (dienraščio) teatrinis kritikas, galima sakyti iš karto susilaukęs teatro žmonių gretose akylaus dėmesio ir komentarų... Iškilęs kaip teatro kritikas, gan greitai Juozas Brazaitis buvo pakviestas į Valst. Dramos teatro repertuaro komisiją... Savo pažinimu ir erudicija, platesniu ir gilesniu žvilgsniu į dramaturgijos meną neabejotinai daug prisidėjo prie anuometinių mūsų repertuarinių rūpesčių taisymo ir gydymo".

Čia vėta tik patikslinti paties Santvaro kuklumą ta

LFB studijų savaitė Dainavoje 1974 m. (iš k.): V. Valiukas, M. Brazaitytė-Matulionienė, prof. J. Brazaitis ir V. Ročionas

prasme, kad faktiškai "XX Amžius" vienas teatrinės recenzijas pasirašydavo inicialai A.S., kitas – S.A. Tai buvo Ambrazevičiaus-Santvaro bendradarbiavimo savotiškos simbiozės išdava. Santvarui, kaip teatro žmogui, Lietuvos teatrinė etika neleido teatro pastatymų recenzuoti, ogi pats vienas Juozas visų teatro pastatymų negalėjo aprėpti. Tad, kai Juozas negalėdavo, Santvaras jį pavaduodavo, suteikdamas jam recenzijos žaliavą. Tokiais atvejais ir recenzento inicialuose pirmumas priklausė Santvarui ir vietoj A.S., būdavo S.A.

Savąja išore Juozas nebuvo, taip sakant, apoloniškas. Kresno stoto, stambių veido bruožų, praretėjusiais plaukais Juozas neretoj vyrų draugijoje, anot vieno jo bičiulio, atrodydavęs kaip pilkas žvirblis tarp spalvingų povų. Bet, va, to "pilko žvirblio" sunkiai aptariamas vidinis magnetas vis tiek darė jį kažkaip labiau pastebimą ir patrauklų negu kieno kito apoloniškas stotas. Natūralu, kad tas Juozo vidinis magnetas neišvengiamai darė poveikio ir amžinajam moteriškumui, ir patraukdavo dėmesį ne vienos švelnios, gležnutės sielos. Pasak Juozo bičiulio Santvaro, Juozą įsimylėjusios merginos pas jį atkildavusios poromis. Tik Juozas buvęs nepajudinamas kaip uola. Jokių romansų. Jo santūrumo neveikusios nei ašaros, nei maldos. Bet, va, ateina Vlada ir kaip Romos didysis Cezaris gali tarti: *veni, vidi, vici*. Atėjau, pamačiau, įveikiau. Ir tik tam, kad vėliau susigundytų milijonais ir prie išblėsusio šeimos židinio paliktų Juozą nevilty. Tikrai žiauri gyvenimo dialektika! Ryšium su tuo prisimena ir tos dialektikos paraštėje įvykęs savotiškas pokštas: Kai nepaprastai skaudžiai išgyvendamas šeimos tragediją, Juozas dėl to panoro nusiimti iš visų savo tautinių, valstybinių ir visuomeninių postų, jam moraliai paremti ir prišnekinti, kad tų postų nepaliktu, kai kurių jo bičiulių iniciatyva įvyko Lietuvių Fronto bičiulių, tarkime "rabinų"

sąskrydis, kuris betgi, užuot apsiribojęs įtaigavimu Juozui pasilikti postuose, jam taip pat pasiūlė ir eventualaus įpėdinio kandidatūrą.

Beveik iki savo amžiaus keturių dešimtmečių niekada nerodęs mažiausios iniciatyvos būti pirmuoju, stovėt priešakyje, juo labiau valdyti ir įsakinėti, staiga Juozas pašaukiamas stoti Lietuvos sukiliminės vyriausybės priešakyje tokiomis aplinkybėmis, kai abu Lietuvos didieji kaimynai – Sovietų Sąjunga ir hitlerinė Vokietija – norėtų tą vyriausybę skradžiai žemės prasmegdinti, kad jos nė ženklo neliktų, nes ji liudija iš grabo prisikėlusį Lietuvos valstybingumą. Tas premjero pareigas einant, Juozui teko, Jurgio Jankaus žodžiais tariant, peilio ašmenimis vaikščioti ir vis dėlto išlikti nesusižeidusiam.

Arba vėl pažįstame Juozą kaip ramų, kuklų, švelnių manierų, sugebantį suprasti bei atjausti kitų bėdas, pajėgiant savuosius sunkumus tik sau pačiam pasilaikyti, o kitiems visada tik gerą nuotaiką rodyti, kitų rūpesčiais rūpintis. Kaune, Ugniagesių gatvės 6 nr.-je, Juozo butas buvo pasidaręs tarsi kokia paguodos klausykla. Įvairių ideologinių nusiteikimų žmonės – solistai ir solistės, aktoriai ir poetai, dailininkai ir aukšti pareigūnai, neišskiriant nė ministrų, nešę pas Juozą savo rūpesčių, sielvarto ar nesėkmių naštas, žinodami, kad bus kantriai išklausyti, išmintingai patarti, šiltai suraminti. Ir, va, šitas, galima sakyti, samarietiškas svetimų žaizdų glostytojas ir švelnintojas savo gyvenime bus sulaukęs daugiau už kitą kietasprandį aitrios sau opozicijos, galbūt net priešų tikra to žodžio prasme. Ir ne tik iš Lietuvos priešų ar jų ginklanešių, ir ne tik iš priešingos ideologijos sluoksnių, bet ir iš savo paties ideologijos bendraminčių. Dar daugiau, net iš tų, kuriems buvo gera daręs. Ir kodėl? Kodėl šitokia Juozo gyvenimo dialektika?

(bus daugiau)

Neatpažįstamai pasikeitę

Gegužės 21 teko dalyvauti Tucson (Arizona) mieste Catalina Foothill gimnazijos abiturientų išleistuvių šventėje ir palyginti su tokiomis šventėmis, vykusiomis prieš 25-30 metų. Tenka pripažinti, kad amerikiečių jaunimas yra neatpažįstamai pasikeitęs. Pasikeitęs į gerą pusę. Anais laikais vidurinėse mokyklose ir kolegijose siautėjo hipiai, iškilių metu tam tikra dalis abiturientų nusimesdavo iškilių rūbus ir iššokdavo su nuskurusiais džinsais, keldavo triukšmą, sakydavo propagandines kalbas, protestuodavo beveik prieš viską, žadėdami visą gyvenimą pakeisti iš pagrindų. Catalina Foothill abiturientai, atvykę atsiimti baigimo diplomų, prieš visą mokyklą ir miesto visuomenę pasirodė labai tvarkingi, reiškė padėką savo tėvams ir mokytojams ir pagarbą juos remiančiai valstybei bei visuomenei.

Iškilmės vyko mokyklos gražiame sporto stadione. Pradžioje buvo sugiedotas Amerikos himnas, iškilmės pravedė ir kalbas sakė patys mokiniai. Žinoma, buvo jaunuoliško šmaikštavimo, bet niekur neperžengtos padorumo ribos. Dalyvavo klasės vokalinis ansamblis su patriotinėmis dainomis ir klasės orkestras su jaunatviškomis melodijomis.

Brandos atestatai buvo įteikti 420 abiturientų. Kiekvienas per garsikalbį buvo iškviestas ateiti į tribūną pasiimti diplomo. Dvi pavardės rodė abiturientų lietuvišką kilmę: Aleksa Elena Kojelis-Bertinelli ir Emilija Marchulionis.

Dieną prieš išleistuves, gegužės 20 d., didžiojoje mokyklos salėje vyko žymenų įteikimas. Žymenis gavo 175 abiturientai, ypatingai pasižymėję įvairiose mokslo disciplinose, kaip tai matematikoje, anglų kalboje, istorijoje, taip pat įvairiose meno ar sporto šakose. „Už aukštus akademinis pasiekimus“ 25 žymenis šios mokyklos abiturientams paskyrė Amerikos prezidentas George Bush. Programos vedėjas taip pat paskelbė pavardes mokinių, kurie jau priimti į įvairius universitetus ar kolegijas ir kurie gavo aukštųjų mokyklų stipendijas. Apie baigusiujų mokslo lygį galima spręsti iš fakto, kad šios mokyklos abiturientams įvairūs universitetai bei fondai išdalijo virš 5 milijonų dolerių stipendijoms.

Žymenis moksleiviai, lydimi tėvų ar visų šeimos narių, priėmė iš mokyklos vadovų rankų. Juos ir palydovus sveikino ne tik mokyklos vadovai, bet ir atstovai tų aukštųjų mokyklų, kurios buvo skyrusios stipendijas. Aukšto laipsnio karininkai sveikino priimtuosius į karo mokyklas ar akademijas. Išėinančių į gyvenimą būrį jaunų žmonių lydėjo pakili nuotaika. „Mūsų ge-

Aleksa Elena
Kojelis-Bertinelli

Neringos vajuos apvainikavimas

Išaušo kovo 30-osios rytas su paukščių giesme, lietaus lašais – pavasario atgaiva. Rūpestis – kiek privažiuos Neringos bičiulių, teatro mylėtojų. Rengėjų ir atlikėjų nerimą vanduo nuplukdė į a. a. kun. St. Ylos atmintiną palikimą – per sodybą gurguliuojantį upelį.

Nepastebimai privažiavo pilnas kiemas svečių. Renginio komiteto pirmininkė Aldona Prapuolėnė lygiai 2-tą valandą prabilo: „Prašau visus tyloje eiti į salę ir užimti pirmąsias eiles iš abiejų pusių.“ Salės viduryje scena-erdvė. Joje tamsus siluetas ėmė judėti. Tai basas, besimeldžiantis Judas. Maldos žodžiai ryškėjo, brėško diena. Prasidėjo sunki Judo dvasinė kova. Aktorius Egidijus Stančikas, lyg stebuklinga lazdele paliestas, tapo Judu: tai prieštaraujančiu, nepatikiu, tai veik mylinčiu Jėzų Kristų. Ir ta dvasinė kova vyko iki abiejų mirties.

Judas – japonų rašytojo Dazai Osamu novelės „... ir reikia eiti...“ prototipas, kurį scenoje sukūrė Kauno Valstybinio dramos teatro aktorius Egidijus Stančikas. Režisavo – Valius Tertelis, kompozitorius Vidmantas Bartulis, dekoracijos – Arvydas Norvaišas. Apšvietimas ir garso aparatura – Aidas Kupčinskas ir Gintaras Čepas.

Atlikėjo pageidavimu visi tylėdami perėjo į kitą salę pabendrauti, pasivaišinti. Vaišinomės kava ir rėmėjų suvežtais skanėstais. Aktorius E. Stančikas dėkojo visiems, kuriems patiko ir už kantrybę tiems, kuriems nepatiko. Dėkojo ses. Paulei už visapusišką pagalbą ir visoms seselėms už motinišką rūpestį.

Teatro mylėtojai pasidžiaugė reto talento švystelėjimu. Ačiū spektaklio komitetui.

Izabelė Žmuidzinienė

Egidijus Stančikas

neracija nesiruošia keisti gyvenimo ateityje. Mes gyvenimą keičiame jau šiandien“, – pasakė vienas jaunas kalbėtojas.

Lietuvių kilmės abiturientė Aleksa Elena savo kilmės kraštui gėdos tikrai nepadarė. Gavo kelis žymenis, tarp jų Amerikos prezidento „už aukštus akademinis pasiekimus“, taip pat „už išsikirtinus pasiekimus“ istorijoje ir anglų kalboje. Aukštosioms studijoms laimėjo dvi stipendijas. Dar nebaigusi gimnazijos buvo priimta į Arizonos universitetą. Pasiruošusi studijuoti architektūrą.

Jaunučių krepšinio pirmenybės atidėtos

2003 metų ŠALFASS-gos Jaunučių krepšinio pirmenybės, turėjusios įvykti 2003 m. gegužės 30, 31 ir birželio 1 dienomis, Toronte, Ont., Kanadoje, yra atidėtos dėl SARS ligos pasirodymo Toronte ir bus vykdomos **2003 m. spalio 3, 4 ir 5 dienomis**, Toronte. Rengia – Toronto PPSK "Aušra".

Varžybas numatoma vykdyti šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1987-88 m. gimimo) C (1989-90 m.), D (1991-92 m.), E (1993-94 m.) ir F "molekulių" (1995 m. gimimo ir jaunesnių). F ("molekulių") ir, galbūt, net ir E klasėse komandos bus mišrios.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių sporto klubams bei kitokiems lietuviškiems sporto vienetams, atlikusiems 2003 metų metinę ŠALFASS narių registraciją. Komandų skaičius neapribotas visose klasėse. Principiniai, jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyresnėse klasėse, kiek laiko ir vietos aplinkybės leidžia. Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki liepos 31 imtinai, šiuo adresu: Rimas Mečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada; tel.: (416) 234-0878; faksas: (416) 234-8506; e-mail: rimmer1@sympatico.ca

Varžybos prasidės spalio 3 d., penktadienio vakare tik toms komandoms, kurios sutinka. Nesutinkančios pradėti žaisti penktadienį, žais tik šeštadienį ir sekmadienį.

Po išankstinės registracijos bus paskelbta galutinė varžybų programa, formatas, mokesčiai, galutinės registracijos data ir kitos detalės.

Pilnesnę informaciją gauna ŠALFASS klubai. ŠALFASS nepriklausantieji vienetai prašomi kreiptis į Rimą Miečių.

ŠALFASS krepšinio komitetas

Teniso varžybos Clevelande, OH

2003 m. Š. Amerikos Lietuvių Lauko teniso pirmenybės ir 3-sis Clevelando LSK Žaibo kvietinis lauko teniso turnyras įvyks 2003 m. **liepos 26-27 dienomis Euclid Memorial Park, East 222nd Street prie Milton Drive, Euclid, Ohio.** Iš greitkelio I-90 pasukti į East 222nd. St. išvažiavimą (Exit #183) ir važiuoti į šiaurę apie vieną mylią, tada pasukti Milton Dr. gatve į rytus. Lietaus atveju, varžybos vyks Club Ultimate (Riverview), 34650 Melinz Pkwy., Eastlake, Ohio.

Programa: vienetai vyrų (neriboto amžiaus), moterų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų (45-64 m.), vyrų veteranų (65 m. ir vyresnių) ir jaunių bei mergaičių (18 m. ir jaunusių). Dvejetai – vyrų, moterų ir mišrūs (amžius neribotas). Klasifikacija pagal žaidėjo amžių 2003 m. liepos 26 d.

Išankstinė dalyvių registracija – iki liepos 12 d. imtinai šiuo adresu: Algis Gudėnas, 104 East 199th St., Euclid, OH 44119; tel.: (216) 481-0465. E-mail: linrik@adelphia.net
Papildomas ryšys: E. Krikščionas,

105 Anndale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3, Canada; tel.: (416) 225-4385; e-mail: dkrik3@rogers.com

Dalyvių skaičius neapribojamas visose klasėse. Kiekvienas žaidėjas gali dalyvauti nedaugiau kaip 3-ose rungtyse.

Starto mokestis JAV doleriais yra \$15.00 suaugusiems ir \$7.00 jauniems, nežiūrint keliose rungtyse žaidėjas dalyvautų, jei sumokamas iš anksto, arba \$20.00 suaugusiems ir \$10.00 jauniems, jei sumokamas varžybų dieną. Čekis rašomas: LAC Žaibas. Dėl vidaus aikščių būtų papildomas mokestis.

Varžybų formatas bus nustatytas atsižvelgiant į išankstinės registracijos davinius. Dalyvių registracija bus priimama ir varžybų dieną. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės žaidėjai. Platesnę informaciją gauna sporto klubai bei kai kurie žaidėjai. Suinteresuoti, prašomi kreiptis į A. Gudėną ar E. Krikščioną. Priklausomybė ŠALFASS yra privaloma. ŠALFASS Lauko teniso komitetas
LSK Žaibas

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ STUDIJŲ SAVAITĖS

47-toji Lietuviškų studijų savaitė, rengiama Lietuvių Fronto bičiulių, šią vasarą bus ir vėl Michigano "Dainavoje" **rugpjūčio 17-24 dienomis**. Programoje šalia įvairių temų bus platesni prof. J. Brazaičio ir dr. A. Damušio prisiminimai. Norintys savaitėje dalyvauti, registruojasi pas Joną Urboną, 1418 W. Elmwood Ave., Clawson, MI 48017; tel.: (248) 435-0209.

Tryliktosios I Laisvė Fondo studijų dienos Lietuvoje šiemet vyks Alytuje liepos 17-20 d.

ĮKURTA NAUJA LIETUVIŠKA MOKYKLĖLĖ, Paterson, NJ

Pranešame, kad Šv. Kazimiero parapijoje, (147 Montgomery Pl., Paterson, NJ 07501), po pamaldų organizuojama lietuviška mokyklėlė. Kviečiame registruoti vaikučius nuo 2 metų amžiaus ir vyresnius.

Dėl informacijos skambinkite Ritai tel.: (973) 248-8007 po 12 val. vidud.

LIETUVOS VYČIŲ 90-tasis JUBILIEJINIS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių 90-tasis jubiliejinis suvažiavimas šiemet įvyks **rugpjūčio 14-17 d. Hilton/Dedham viešbutyje, 25 Allied Drive, Dedham, MA 02026-6147**. Suvažiavimo šeimininkai-rengėjai – Brocktono Vyčių kuopa #1. Suvažiavimas prasidės ketvirtadienį, rugpjūčio 14 d., 10 val. ryto Šv. Mišiomis Šv. Kazimiero par. bažnyčioje Brocktone. 2 val. popiet – pilnatis posėdis Hilton Boston/Dedham viešbutyje. Visi Lietuvos Vyčių organizacijos nariai kviečiami suvažiavime dalyvauti. Daugiau informacijų galima gauti tel.: (773) 376-4779 arba e-mail AMERILITHI@aol.com

LIETUVOS DAILINIKŲ SAJUNGOS PROJEKTAS

Lietuvos Dailininkų sąjunga pradeda vykdyti projektą, kuriuo stengiasi supažindinti pasaulio visuomenę su Lietuvos menininkais ir jų darbais. Šis projektas aprėpia visas meno rūšis. Daugelyje vaizduojamojo meno sričių Lietuvos menininkai yra pasiekę didelių aukštumų, yra pripažinti ir plačiai žinomi visame pasaulyje.

Prašome Jūsų prisidėti prie Lietuvos meno garsinimo Jūsų šalies gyventojų ir išeivijos tarpe. Manau, kad daugelis lietuvių ir jų ainių, gyvenančių ne tėvynėje, turi sentimentų Lietuvai ir neabejingi jos menui. Dauguma lietuvių šeimų norėtų turėti vieną kitą meno kūrinių, dalelę Lietuvos dvasios, kuri primintų joms istorinę tėvynę bei skiepytų jų palikuonims meilę jai. Mūsų menininkų darbai pasižymi originalumu ir jų kainos, lyginant su užsienio menininkų darbų kainomis, žymiai prieinamesnės.

Maloniai prašome Jūsų savo vykdomuose renginiuose ir prieinamoje spaudoje paskleisti savo bendruomenės tarpe žinią apie mūsų projektą, Lietuvos menininkus ir jų kūrinius bei darbus. Jūs tuo labai prisidėsite prie Lietuvos vaizduojamojo meno pristatymo pasauliui ir jo tolesnio vystymosi.

Projekto svetainė internete:

<http://www.lithuanianart.org/>

Vaclovas Krutinis

Lietuvos Dailininkų sąjungos primininkas

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Silver Bell Baking Co.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai,
šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai.

Dalia Radžiūnas,
43-04 Junction Blvd.,
Corona, Queens, NY 11368.
Tel.: (718) 779-5156

"Neringos" Stovyklos

LIETUVIŲ KALBA

birž. 29 - liep. 5 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

liep. 6 - 12 d.d. - 7-10 metų vaikams

liep. 13 - 27 d.d. - 10-16 metų vaikams

liep. 27 - rugp. 2 d.d. - 13-16 metų vaikams

rugp. 23 - 29 d.d. - šeimoms su vyresniais vaikais

rugp. 29 - rugs. 1 d.d. - alumnų tautodailės savaitgalis

LIETUVIŲ KILMĖS STOVYKLAUTOJAMS ANGLŲ KALBA

rugp. 3 - 16 d.d. - 7-16 metų vaikams

rugp. 16 - 20 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFO: 978-582-5592 info@neringa.org www.neringa.org

*Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Sesslerimis organizuoja ir
praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte*

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

**TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.**

Aukas siųsti:

307 W. 30th St.

tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815

New York, NY 10001

el.paštas: TAUTFD@aol.com

Atlantic Express corp.

800-774-SEND 1-888-205-8851

**Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių
pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ**

*Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų*

LIETUVA, LATVIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

PICK UP SCHEDULE FOR JULY

July 8	Waterbury	4 - 5 pm
	New Britain, CT	6 - 7 pm
July 10	Elizabeth, NJ	1 - 2 pm
July 12	Brooklyn, NY	12 - 1 pm
July 13	Philadelphia, PA	1 - 2 pm
<i>(at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)</i>		
	Baltimore, MD	4 - 5 pm
July 15	Putnam, CT	1 - 3 pm

To arrange pick up or for more information please call
our toll free numbers 1-888-205-8851/1; 1-888-615-2148
rziausys@hotmail.com

Skaitytojai rašo apie "Darbininką"

...Linkiu Jums energijos ir pasišventimo atgauti "Darbininkui" jo pirmąjį stovį, nes spauda išsivijoje yra viena iš svarbiausių priemonių išlaikyti savo kalbą, tautinę tapatybę ir kultūrą.

Su viltimi

Dr. Konstancija Šimaitienė, Forest Hills, CA

...Maloniai prašau pratęsti mano "Darbininko" prenumeratą. Siunčiu 200 dol. čekį: 100 dol. 2002 metams ir 100 dol. 2003 metams. Labai atsiprašau už tokį atsilikimą. Nesuprantu kaip tai atsitiko.

Su geriausiais linkėjimais

Sofija M. Šližys, Lompoc, CA

...Abejojau "Darbininko" pajėgumu išsilaikyti..., bet dabar įsitikinau, jog klydau. Linkiu sėkmės ateityje.

Jūsų

Vytautas Petruškevičius, Waterbury, CT

...Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų "Darbininką". Priedu kuklią auką. Linkiu Jums visiems Dievo Palaimos visuose darbuose, reikaluose ir šios vasaros dienose.

Su dėkingumu

Regina Sherris, Edgewater, NJ

...Džiaugiamės "Darbininku", nors rečiau jį gauname. Gal galėtumėte jį leisti kas dvi savaites... Lauksime ir padėsime...

Justinas Gelžinis, Coer d'Alene, ID

Vytis Marius Udrys (Arūno ir Rūtos Udrių jauniausias sūnus), 2003 University Dallas baigimo iškilmų metu su krikšto motina Asta Bileriene-Ruzgaite ir dėde Kęstučiu Bileriu

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie auکوjo 2002 arba 2003 metų "Darbininko" prenumeratą ir jų čekius gavome iki birželio 15 d.

Po 200 dol.: Sofija M. Šližys, Lompoc, CA (žiūr. laišką); Algimantas Prekeris, Staten Island, NY.

Po 100 dol.: Kun. Algirdas Olšauskas, Los Angeles, CA; Josephine A. Hodgins, Indialantic, FL; Stasė Kavaliūnas, New Smyrna Beach, FL.

Po 75 dol.: Dr. Konstancija Šimaitienė, Forest Hills, NY (žiūr. laišką).

Po 60 dol.: Julija Čepukas, Sunny Hills, FL.

Po 50 dol.: P.A. Raulinaitis, Burbank, CA; Vytautas Petruškevičius, Waterbury, CT (žiūr. laišką); Regina Barisas, Shrewsbury, MA; Algis Ošlapas, Dearborn Hgts, MI; Julia Grauslys, Hudson, NH; Vytautas Jankus, Delran, NY.

Po 45 dol.: Regina Saldaitis, DDS, Woodhaven, NY; Justinas Gelžinis, Coer d'Alene, ID (žiūr. laišką).

Po 40 dol.: Edmundas Juchnevičius, Roselle, NJ; Stasė Marcinkevičius, Queensbury, NY; Raymond Pundzevičius, Barnesville, PA.

Po 30 dol.: Vladas Staskus, St. Pete Beach, FL; Laimutė Tornau, Chicago, IL; Živilė Jurs, Richmond Hill, NY.

Po 25 dol.: Elena Sudzinskas, Putnam, CT; P. M. Molis, Shrewsbury, MA; Aldona Jakniunas, Worcester, MA; Regina Sherris, Edgewater, NJ (žiūr. laišką); B. Liogys, Brooklyn, NY; Edward Kupstas, Kinston, NC; St. Draskinis Roanoke, VA.

Po 20 dol.: A. P. Bagdonas, Chicago, IL; Sofija Klevas, Richmond Hill, NY.

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame.

Aukos Kretingos Pranciškonų "RŪPESTĖLIŲ" labdaros valgyklai

Victoria D. Norvaisa, Erie, PA – auکوjo 25 dol.

Kun. Vytas Memėnas, Riverside, IL – auکوjo 1,000 dol

*Mieli skaitytojai,
NUOŠIRDŽIAI PRAŠOME
prisiųskite savo auką už 2002 ir 2003 metus.
Nežiūrint, kokio dydžio, svarbu, kad:
- remiate mūsų spaudą
- įvertinate mūsų pastangas ir
- norite "Darbininką" gauti 2003 metais*

"DARBININKO" Administracija

New Yorko žinios

Liepos 4-oji, JAV Nepriklausomybės šventė, šiemet išpuola penktadienį.

Lietus birželio mėnesį New York'e sumušė 100-to metų rekordą. Prilijo virš 10 colių.

Vygaudas Ušackas, LR ambasadorius Washington, D.C., buvo atvykęs į New Yorką ir birželio 23 d. St. Peter's bažnyčioje Manhattane LR generalinio konsulato organizuoto koncerto metu įteikė du valstybinius apdovanojimus. **Vyskupui Pauliui A. Baltakiui**, OFM, įteiktas Lietuvos kariuomenės karių savanorių medalis; JAV LB Krašto valdybos pirmininkui **Algimantui Gečiui** iš Philadelphiajos įteiktas DLK Gedimino Komandoro kryžius.

Patikslinimas. Po kun. J. Dielinikaičio šventimų š. m. gegužės 18 d. Atsimainymo par. salėje su ruoštomis vaisėmis rūpinosi specialus komitetas, sudarytas iš Vidos Jankauskienės, Josephinos Senken ir Julie Oshroeder, talkinant Malvinai Klivečkienei, Zinai Jankauskaitei, Reginai Kubilienei, Algiui Jankauskui, Patricijai Sidienei, Jonui Kuncai, Andželei ir Petriui Petraičiams, Onai Povilaitytei, Mary Stunguris, Salvijui Kungui ir Monikai Paulavičiūtei. Vaisės nebuvo Apreiškimo parapijos dovana, kaip buvo netiksliai parašyta. Vaišių išlaidas padengė R. Šalpos štabo personalas: vysk. P. A. Baltakis, OFM, Vida Jankauskienė ir Josephina Senken; bei Malvina Klivečkienė. Už netikslią informaciją atsiprašome.

Šis "Darbininko" Nr. 7 (17) išsiunčiamas liepos 2 d. Sekantis Nr. 8 (18) numatytas išsiųsti rugpjūčio 1 d.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Lietuviškos mišios yra aukojamos kiekvieną sekmadienį 11:30 val. ryto.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas jau po vasaros atostogų įvyks š. m. rugsėjo 28 d. tuojau po 11:30 val. mišių parapijos salėje.

Kun. Paul Wood, Queens College Newman Centro kapelionas, yra paskirtas klebono pareigoms Viešpaties Atsimainymo parapijoje Maspeth, NY. Tas pareigas perims nuo rugsėjo mėnesio. Iki to laiko parapijos administratorium bus kun. James Ted Rooney, buvęs klebonas.

Kun. James T. Rooney, Viešpaties Atsimainymo par. klebonas Maspeth, NY, birželio pabaigoje buvo iškeltas į Mary's Nativity parapiją Flushing, NY.

Kun. Albertas Arbačinskis, sulaukęs 91 metų amžiaus, mirė gegužės 11 d. Brocktone, MA. Velionis buvo gimęs Brocktone, baigė Bostono kunigų seminariją, klebonavo 9 metus Brocktono lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje ir 30 metų Norwoodo Šv. Jurgio lietuvių parapijoje. Paskutinius 20 metų gyveno Brocktono Nukryžiuotojo Jėzaus seselių namuose. Palaidotas gegužės 16 d. Brocktono Šv. Kazimiero kapinėse.

Kretingos Pranciškonų gimnazija š. m. birželio 14 d. švantė savo 70-metį. Plačiau kitame numeryje.

JAV LB Kultūros taryba praneša

(atkelta iš 4 psl.)

Premijoms kandidatus iš JAV gyvenančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Pasirašytame su siuntėjo adresu laiške komisijai pristatoma: kandidato vardas, pavardė, adresas ir telefonas ir bent trumpai raštu apibūdinama siūlomo kandidato veikla. Pasiūlymus siųsti iki rugsėjo 15 d. atitinkamiems komisijų pirmininkams.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos pirm.

Vysk. P.A. Baltakio, OFM, kalendorius

Liepos 3 – rugpjūčio 12 d. Lietuvoje: simpoziumas, rengiamas kardinolo A. Bačkio, tema "Karaliaus Mindaugo krikštas"; PL Dainų šventė; PLB seimas; PL Jaunimo kongresas; Troškūnų parapijos 200 metų jubiliejus; Ariogaloje "Laisvės ugnies" saskrydis.

Rugsėjo 7 d. - kun. V. Valkavičiaus 50-ies metų jubiliejus, Norwood, MA.

Rugsėjo 28 d. - Lietuvos Kaninių parapijos 75 m. sukaktis, Mississauga, Ont.

LK Religinės Šalpos metinis susirinkimas įvyko š. m. gegužės 31 d. M. Nekalto Pr. Seserų vienuolyno patalpose Putnam, CT. Prieš susirinkimą vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, koncelebravo Šv. Mišias seselių koplyčioje už gyvus ir mirusius LKRS narius. Po pietų pradėtas susirinkimas malda. Pirmininkavo vysk. P. A. Baltakis, OFM, ir prel. Albertas Kontautas; sekretoriavo Romas Drazdauskas. Pranešimus pateikė vysk. P. Baltakis, OFM, įždininkas kun. Vyt. Volertas, reikalingą vedėją Vida Jankauskienė, direktorė ir ypatinga įgaliotinė Lietuvai Ilona Laucienė ir seselė Dolorita Butkus. Perskaitytas revizijos komiteto aktas ir praveisti rinkimai į direktorių tarybą. Po susirinkimo vyko direktorių tarybos posėdis, kuriame buvo pasiskirstyta pareigomis: vysk. P. A. Baltakis, OFM, - pirmininkas; prel. Albertas Kontautas ir ses. Eugenija Lukošius - vicepirmininkai; kun. Vytautas Volertas - įždininkas; kun. Juan Dielinikaitis - korp. sekretorius; Romas Drazdauskas - protokolų sekretorius; Ilona Laucienė - personalo komiteto pirmininkė; ses. Eugenija Lukošius - nominacijų komiteto pirmininkė. Sekantys yra nariai: kun. Ričardas Jakubauskas, Zina Jankauskaitė, Salvijus Kungys, Daina Penikaitė, kun. Edis Putrimas, kun. Jonas Rikteraitis, kun. Steponas Žukas ir kun. Stasys Zarauskas, OP.

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJĖ KOMISIJA.

“Uždegdami žvakutę už savuosius, uždekime vieną ir už juos”

Balsiojo birželio minėjimas New Yorke

Jau 62-ą kartą su rožių žydėjimu ateidamas birželis atneša, ir kartu mums primena, didelį mūsų tautą ištikusį tragizmą.

New Yorke visuomenė, LB NY apygardos valdybos pakviesta, tą didžiąją lietuvių tautos nelaimės sukaktį paminėjo sekmadienį, birželio 15 d. Minėjimas pradėtas pasimeldžiant Apreiškimo parapijos, Brooklyn, NY bažnyčioje. Chorui giedant “Apsaugok Aukščiausias”, procesijos metu atneštas JAV, Lietuvos ir šaulių vėliavas pastačius šalia altoriaus, o lenteles su vardais Sibiro vietovių, kuriose kentėjo mūsų broliai ir sesės, išdėdčius priešais altorių, Šv. Mišių auką aukojo ir pamokslą pasakė kun. Juan Dielinikaitis. Parapijos choras (vad. Asta Barkauskienė), šalia pagrindinių mišių dalių, giedojo ir diena pritaikintas giesmes.

Išėjus iš bažnyčios, sustojus prie

jos priešakyje pastatyto kryžiaus, tremtinių garbei padėjus puokštę gėlių ir sugiedojus “Marija, Marija”, buvo persikelta į žemutinę parapijos salę. Salėje nuotaika niūri. Stalai apdengti violetinės spalvos staltiesėmis. Ant jų vazelėje – raudona rožė. Prie sienų pastatytos didesnės plokštės sibirinį “rojų” primenantieji vaizdai ir, 1941 m, birželio 14 – 18 d.d. ištremtų iš Lietuvos, Krasnojarsko lageryje kalėjusių žmonių sąrašas. Viso – 1422 vardai ir pavardės.

Buvusiam Sibiro tremtiniui Vytautui Čereškai, tremtinių prisiminimui uždegus žvakę, kalbėjo apygardos valdybos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė: “...Užmiršti? – Ne! Nevalia būtų užmiršti tuos tūkstančius kankinių, kurie nuo bado ir šalčio žuvo Sibiro taigose, arba prie Lenos upės. Tas nedaug pastangų pareikalauja, bet kol mes nors tik ir porą

valandų per metus pašvęsime, uždegime bent vieną žvakę jiems, jų atmintis nenubluks ir neišnyks.../ Ant jų kapų nėra kryžiaus, ant jų kapų nėra jokio ženklo, ant jų kapų niekas nepadeda puokštelės gėlių. Neužmiškime jų. Uždegdami žvakutę už savuosius, uždekime vieną ir už juos”.

Savo įspūdžiais pasidalino buvęs Sibiro tremtinys Vytautas Čereška.

Minėjime negalėjęs dalyvauti LR generalinis konsulas Mindaugas Butkus, atsiuntęs raštą, rašo: “Mūsų tautos istorijoje yra datų, kurių nevalia pamiršti. Birželio 14-oji, Gedulo diena, yra viena iš jų.../ Tai kartu ir Vilties diena, nes žmonės, gyvulių vagonuose vežami į Sibiro vergovę ir lagerius, niekada nebuvo praradę tikėjimo ir vilties, kad Lietuva vieną dieną nusimes priešpados pančius. Ši pirmoji Lietuvos žmonių deportacija buvo itin žiauri, nes ją išgyveno tik labai nedidelis ištremtųjų skaičius. Tyla ir susikauptimu pagerbkime tuos, kurie kentėjo ir žuvo vien dėl to, kad buvo lietuviai”.

Po to buvo atidžiai peržiūrėtos Gerimanto Peniko paruoštos vaizdajuostės, du fragmentai: “Gedulo ir vilties Lietuva” ir “Sugrįžimas į Tėvynę”. Pirmojoje – išvežimų minėjimas, geležinkelio stotyje, Lietuvoje. Susirinkusi žmonių minia, su vėliavomis, prie vagonų dainuoja tremties dainas, o ant bėgių, su ašaromis akyse, kloja gėles. Antrojoje, iš tik ką atskridusio lėktuvo, išnešami karstai, kuriuose suguldyti į tėvynę sugrįžusių Sibiro platsbybė žuvusiųjų, mūsų tėvynainių palaikai. Karstai uždengiami su Lietuvos vėliavomis. Žmonės puola prie jų, klaupiasi, deda ant jų gėles ir ... ašaros, ašaros...

TV ekrane vaizdai užgeso, stoja tyla. Nevienas išsitraukęs nosinę šluostė savo sudrėkusias akis.

Gaila, kad į minėjimą atsilankė nedidelis skaičius – gal tik apie 75 asmenys. O kur kiti? Nesinorėtų tikėti, kad vieną iš pačių skaudžiausių Lietuvos istorijos įvykių jie jau būtų užmiršę.

p.palys

Gulago detalė: Gari miestelis šiaurės Urale prie Sosvos upės, “Severno Uralskaja Lagera” administracinis centras. Per šią vietą perėjo tūkstančiai lietuvių kalinių ir tremtinių. Čia buvo kalintas prof. Pranas Dovydaitis, čia lankėsi ir Vaidila Valiūnas

Hartfordo Šv. Trejybės Parapijos GEGUŽINĖ

Liepos 13 d., sekmadienį nuo 12 iki 17 val.

Lietuviški valgiai ir prekės
Gros JOE TERRI orkestras

*Elk's Park, Roberts Street, East Hartford, CT
Exit 58 iš I-84*

Kviečiame visus atsilankyti!

sekmadienį, liepos 27 d.

Nek Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje

PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruotos Šv. MIŠIOS

- Pagrindinis celebrantas:

Kunigas Vytautas Gedvainis,
Vienuolyno kapelionas

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA

- Vėliavų nuleidimas

4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

4:30 MALDOS VALANDĖLĖ koplyčioje

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -

pasikvieskite ir savo draugus!

"Darbininko" administracijos išparduodamos knygos:
Lietuvių-anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Anglų-lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. ir 1 dol. persiuntimui. Dabar nupiginta kaina - 10 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant:

Darbininkas-Administr.

341 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207

arba skambinant administracijai tel.: 718-827-1351.

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.

Permit NO 5417

D0609

EXP. 12/31/02

DR. GIEDRE M. KUMPIKAS

82-32 BELL BLVD

HOLLIS HILLS, NY

11427